

Mimořádné opatření omezilo přítomnost žáků na školách v době pandemie.

Odůvodnění výjimek z povinnosti testování však bylo nedostatečné

8.11.2023 - Kamila Abbasi | Ústavní soud ČR

V době stavu pandemické pohotovosti vydalo Ministerstvo zdravotnictví mimořádné opatření, kterým omezilo osobní přítomnost žáků ve školách.

Umožněna byla žákům, kteří se dvakrát týdně podrobili vyšetření prostřednictvím antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 způsobujícího onemocnění COVID-19 a prokázali se negativním výsledkem. Povinnosti testování byli dále ušetřeni žáci, kteří měli laboratorně potvrzené, že v uplynulých 90 dnech onemocnění prodělali, a ti, kteří podstoupili očkování.

Stěžovatelky, které v rozhodné době navštěvovaly gymnázium, základní školu a mateřskou školu, se dvěma návrhy domáhaly, aby Nejvyšší správní soud mimořádné opatření zrušil. Tvrdily, že onemocnění COVID-19 prodělaly a že podle laboratorních testů mají dostatek protilátek. Nezákonnost mimořádného opatření spatřovaly v tom, že neupravovalo výjimku z povinnosti testování pro osoby, které prodělaly onemocnění a prokáží se dostatečnou hladinou protilátek. Nejvyšší správní soud návrhy stěžovatelek usnesením odmítl jako zjevně neopodstatněné. Uvedl, že stěžovatelky nemají laboratorně potvrzeno prodělání onemocnění COVID-19 a v podstatě požadují, aby byla v opatření stanovena další výjimka. Nejvyšší správní soud ale nemá pravomoc opatření doplňovat.

Ústavní soud v případě stěžovatelek již jednou zasáhl nálezem ze dne 16. 11. 2021, sp. zn. II. ÚS 2385/21, jímž obě usnesení zrušil (tisková zpráva dostupná [zde](#)). Nejvyššímu správnímu soudu tehdy vytknul, že se věcně nezabýval námitkou, podle které je úprava obsažená v napadeném mimořádném opatření nedostatečná. V dalším řízení Nejvyšší správní soud návrhy stěžovatelek opět odmítl jako zjevně neopodstatněné. Úpravu výjimek z povinnosti testování žáků ve školách stanovených v mimořádném opatření považoval za dostatečnou.

Čtvrtý senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Josef Baxa) znovu zrušil usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. dubna 2022 č. j. 5 Ao 13/2021-71 a č. j. 5 Ao 6/2021-68. Soud totiž porušil ústavně zaručené základní právo stěžovatelek na soudní ochranu. Podle Ústavního soudu Nejvyšší správní soud pochybil tím, že považoval odůvodnění mimořádného opatření za dostatečné, přestože pouze parafrázuje jeho samotný text a nijak se nevyjadřuje k vědeckým poznatkům u vymezených výjimek. Ministerstvo zdravotnictví přitom odůvodnění přesvědčivě nedoplnilo ani v následném soudním řízení o návrzích na zrušení mimořádného opatření. Ústavní soud se neztotožnil se závěrem Nejvyššího správního soudu, že opatření odpovídalo době, kdy bylo přijato. Mimořádné opatření neobsahovalo žádné odůvodnění výjimek z testování žáků ve školách a Nejvyšší správní soud nedostal ústavnímu požadavku na jeho přezkum, jestliže jej i přesto shledal zákonným. Zároveň nerespektoval ani vlastní rozhodovací praxi.

Mimořádná opatření vydávaná podle zákona o ochraně veřejného zdraví a pandemického zákona mají povahu opatření obecné povahy. Dostatečnost úpravy určité otázky hodnotí soud zejména na základě informací uvedených v odůvodnění. Rozsah a kvalita odůvodnění mimořádného opatření se

přitom může lišit s ohledem na naléhavost a předvídatelnost vývoje epidemiologické situace. Soud však nemůže odůvodnění dovozovat z jiných mimořádných opatření, ačkoli obsahují obdobnou úpravu.

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1642/22 je dostupný zde (493 KB, PDF).

<https://www.usoud.cz/aktualne/mimoradne-opatreni-omezilo-pritomnost-zaku-na-skolach-v-dobe-panemie-oduvodneni-vyjimek-z-povinnosti-testovani-vsak-bylo-nedostatecne>